

Na vlastní kůži

Pivo tam pijí s citronem...

... a to je jen jedna z mnoha odlišností ze Spojených států, které jsem o prázdninách navštívil. Moje obavy, jak zvládnu přestupy na pařížském a losangeleském letišti, ještě znásobila zpráva o anonymovi, který hrozil umístit do některého letadla v Los Angeles bombu. Vše proběhlo bez problémů a já jsem se po více než dvacetihodinovém cestování ocitla v Portlandu a měla před sebou pětidenní pobyt ve státě Oregon.

Krásná příroda Národního parku Crater Lake, Indiánská rezervace Warm Springs, údolí řeky Columbie uchvátí každého, ale pro geografa jsou úplnou lahůdkou. Je to snad nemoc z povolání, že jsem hned myslela na své žáky a představovala si, jak budu zpestřovat hodiny zeměpisu svými fotografiemi a líčením přírodních krás. Ale stejně si uvědomuji, že popisovat nádhernou přírodu se dost dobře nedá, to se musí vidět na vlastní oči, a tak radši něco o Američanech. O jejich vstřícnosti jsem hodně slyšela, ale přesto mě stále mile překvapovalo, jak je běžné, že neznámý člověk popřeje hezký den, zavede hovor. A což teprve personál v obchodech, restauracích, hotellech. Všichni dávají najevo, jak jsou potěšeni, že jste navštívili právě jejich podnik. Není divu, že mě po příjezdu domů šokovalo uvítání číšnice v jednom pohostinství v Posázaví. Se slovy „Nevím, jestli pro vás kuchář ještě něco najde“ přeškrtovala křídou na černé tabuli druhé ze čtyř nabízených jídel. Bylo čtvrt na jednu.

A tak zpátky do Oregonu. Vždy jsme cestovali i s půhročným vukem, všechno je i pro tak malé děti zařazeno. V restauraci nám vybrali stůl, kde kočárek nepřekážel nebo přistavili dětskou stoličku. Po dětech, které kolem sebe dokážou udělat při jídle pěkný nepořádek, zaměstnanci s úsměvem uklidili a připravili místo pro dalšího hosta. V obchodech, v odděleních s hračkami, si je děti berou, hrají si s nimi a prodáváči je pak zpátky uklidí do regálů. V několika obchodních centrech jsem viděla vybudovaný zimní stadion, kde je možné vypůjčit si brusle, případně najmout instruktora a rodiče zatím v klidu nakupují. A obchody se snaží, aby se nakupovalo co nejvíce! Přesně podle hesla – není důležité kolik to stálo, ale kolik se na tom ušetřilo – jsou stále propagovány nějaké slevy a výhodné nabídky např. „Kup si pět výrobků, šestý dostaneš zdarma“. Jeden obchodní dům zase vložil do svého nabídkového katalogu papírový pytel a vše, co do něj zákazník nacpal, měl s patnáctiprocentní slevou. A tak Američané nakupují a nakupují, vždyť pro ty, co vydělávají, je běžné zboží denní potřeby opravdu levné. Velkou část platu musí vydat na bydlení, na různá pojištění, případně na studium dětí, ale když se nemohou rozhodnout pro tuto blůzku nebo tamto tričko, koupě obojho jejich denní rozpočet rozhodně nezalítá. A pak je tu vždycky možnost zboží bez vysvětlování vrátit.

Všude se samozřejmě cestuje autem, ale já jsem si chtěla centrum města prochodit pěšky. A tak jsme se jedno odpoledne procházeli mezi moderními budovami bank, obchodních domů, úřadů a hotelů, které se prolínají s nově rekonstruovanými starými domy. Navštívili jsme Saturday Market, ohromné tržiště, kde drobní obchodníci, včetně Indiánů, vyrábějí a nabízejí své zboží. Uchvátit mě pohled z mostu na řeku Willamette, na město a okolní hory. Nakonec to bylo zajímavé i pro mého amerického zetě, který se přiznal, že po portlandských mostech jel vždy jen v autě a nikdy by ho nenapadlo chodit po městě pěšky.

Pěkný víkend jsme také strávili v Rockaway Beach u Tichého oceánu. Pobřeží je místy skalnaté, místy s písčnými plážemi, které však vůbec nepřipomínají hotely a turisticky přetížené pláže, které znám z Evropy. Studený mořský proud totiž neláká ke koupání ani v nejparnějších letech. A tak osamocené sledují západ slunce, nohy mi medí oceán, který na svém druhém břehu omývá asijskou pevninu a neubráním se rozjímání. Před několika lety patřilo přání vidět Ameriku do oblasti fantazie a neuskutečnitelných snů. Je dobré si tuto změnu občas připomenout.

Zdenka Červenková

Co není v učebnicích ani v atlasech

Na stránkách denního tisku a v časopisech zuřít informační bouře. Stále se dovídáme něco nového a zasneme, jak se svět mění a co všechno nevíme, ač jsme se do této chvilky domnívali, že jsme si ze školy odnesli jakési znalosti. Autoři článků nás však přesvědčují o opak. Kulové blesky v informační bouři! Nejsme hlavaec všeho tištěného, rozhodně nečtu vše co mi přijde pod ruku, tolik času přece jen nemám. Přesto jsem objevil několik geografických kuriozit v době od září do listopadu 1995, a to v renomovaných periodikách. Po-
sudeťte sami:

1. Mladá fronta dnes (autor Pavel Baroch) nás 1. 9. 1995 upozornila, že „podnikatelé v rekreačním středisku Portáš v Jeseníkách nedaleko Vsetína jsou od rozdělení federace přinuceni, aby za tichého souhlasu českých a slovenských úřadů porušovali zákony obou zemí.“ Zřejmě porušují nejen zákony, ale i pohoff. Asi česko-slovenská hranice už probíhá i Pradědem. Co my víme? Tím pádem se nyní Javorníky vypínají nad Šumperkem!

2. V Nedělních Lidových novinách 16. 9. autor Pavel Vondráček v článku Takový obyčejný malý rudý kamínek geology překvapil tvrzením, že „český granát vznikl patrně už v prahorech před dvěma až třemi miliony let“. On ten světlí asi opravdu existuje teprve od potopy světa. Milion let sem, miliarda let tam.

3. Příloha MFD – Střední Morava informovala 6. 10. (podepsán lík), že v Kroměříži je opravena Šachova židovská synagoga. Jiné moravské noviny sdělovaly, že Šachova synagoga byla po opravě zpřístupněna v Holešově. Kde to tedy bylo, že by Holešov a Kroměříž byly jedno a totéž město? Okresní město nemusí mít všechno, ať novináři MFD také něco nechají Holešovu, když už tam ta Šachova synagoga, jediná zachovalá synagoga polského typu na Moravě, stojí.

4. Na závěr něco ze světa. Překvapující sdělení přineslo 11. číslo populárních zeměpisného a cestopisného časopisu Lidé a země na str. 656. Pokud učitelé zeměpisu nevědí, tak podle výše zmíněného časopisu „na břehu Ontaria leží hlavní město Kanady Toronto“. Co se stalo s Ottawou, článek nesděljuje.

Karel Zahradník

POKyny PRO AUTORY

Rukopis příspěvků předkládá autor v originále s 1 kopií, věcně a jazykově správný. Měl by být napsán na počítači (řádování 1,5) nebo na psacím stroji (na 1 straně 30 řádek). Rukopis musí být úplný, tj. se seznamem literatury, obrázky, texty pod obrázky.

Rozsah rukopisů hlavních článků by měl být 9 nebo 13,5 strany (tj. 2 nebo 3 strany tiskové), a to včetně všech příloh. Pro ostatní rukopisy (rubriky) jsou vhodné příspěvky max. do 4,5 strany.

Seznam literatury musí být připojen k hlavním článkům. Použité prameny seřazené abecedně podle příjmení autorů musí být úplné a přesné. Bibliografické citace musí odpovídat následujícím vzorům:

Citace z časopisu

VÍTEK, J.: Novohradskou stupňovinou. Geografické rozhledy, 4, č. 3, Praha, Česká geografická společnost 1995, s. 75.

Citace z knihy

VOTÝPKA, J., JANOUŠOVÁ, J.: Severní Amerika. Praha, Státní pedagogické nakladatelství 1987, 415 s.

Citace ze sborníku

KORČÁK, J.: Geografické aspekty ekologických problémů. In: Vystoupil, J. (ed.): Sborník prací k 90. narozeninám prof. Korčáka. Brno, GGÚ ČSAV 1985, s. 29 - 46.

Odkaz v textu se uvede v závorce pořadovým číslem příslušného titulu ze seznamu literatury.

Perokresby musí být kresleny černou tuší na kladívkovém nebo pauzovacím papíru nepřesahující formát A4. Předlohy větších formátů než A4 ani xerokopie redakce nepřijímá.

Fotografie musí být technicky dokonalé, pokud možno černobílé, nelze přijímat barevné diapozitivy.

Texty pod obrázky a tabulkami musí obsahovat jejich původ (jméno autora, pramen odkud byly převzaty apod.).

Údaje o autorovi (event. spoluautorech) připojí autor k rukopisu. Obsahuje pracoviště, adresu bydliště včetně PSČ a rodné číslo.

Honorář se poukazuje autorům po vyjití příslušného čísla. Redakce má právo z autorského honoráře odečíst případné náklady za přepis nedokonalého rukopisu nebo za překreslení a úpravu obrázků.

Autorský výtisk se posílá autorům hlavních článků při expedici čísla.

Příspěvky zasílejte na adresu: Geografické rozhledy, Přírodovědecká fakulta UK, Albertov 6, 128 43 Praha 2.

Prosíme autory, aby se laskavě řídili těmito pokyny.